

SEXUALITATS S. XX/BCN

GUIA D'HISTÒRIA URBANA

MUHA Ajuntament de Barcelona

El 25 de juny de 1977 té lloc a Barcelona la primera manifestació de l'Estat espanyol per l'alliberament sexual...

Més enllà de ser una ciutat pionera en relació amb l'activisme, al llarg del segle xx Barcelona ha estat un espai de referència per a les persones amb sexualitats, identitats i expressions de gènere dissidents.

En aquesta guia es proposa un recorregut per pensar Barcelona com a escenari de la repressió contra el col·lectiu LGBTB, però també com a escenari de llibertats, resistències i conquestes socials.

Manifestació a favor de la llibertat sexual al seu pas pel pg. de Colom, 26 de juny de 1977. Pérez de Rozas. AFB.

Museu d'Història de Barcelona Plaça del Rei, s/n 08002 Barcelona Informació i reserves Tel. 93 256 21 22 reservesmuha@bcn.cat

barcelona.cat/museumhistoria facebook.com/barcelonacultura twitter.com/bcnultura

- GUIES D'HISTÒRIA URBANA DEL MUHA: 1. BARCINO/BCN 2. GAUDI/BCN 3. DIAGONAL/BCN 4. PARCS/BCN 5. GÒTIC/BCN 6. AIGUA/BCN 7. BARRAQUES/BCN 8. DEFENSA 1936-39/BCN 9. ORIENT/BCN 10. SEAT 1950-65/BCN 11. POBLENOU/BCN 12. TEATRES/BCN 13. COOPERATIVES 1842-1939/BCN 14. INDIANES 1736-1847/BCN 15. REREGUARDA/BCN 16. ROMÀNIC S. XI-XIII /BCN 17. CALL/BCN 18. BALCONADA/BCN 19. INDIANS 1835-1888/BCN 20. MACOSA/BCN 21. II GUERRA MUNDIAL 1939-1945/BCN 22. LA MAQUINISTA/BCN 23. PUIG I CADAFALCH/BCN

© de l'edició: MUHA, 2018 1a edició: novembre de 2018 AUTORIA Miquel Missé i Gerard Coll-Planas REVISIÓ Leopold Estapé Amat COORDINACIÓ EDITORIAL Marta Iglesias i Ana Shelly Fotografia Archivo Colita, Arxiu Fotogràfic de Barcelona (AFB), Arxiu Nacional de Catalunya (ANC), Arxiu Paco Villar (APV), Centre de Documentació Armand de Fluvià (CDAF), Centre de Documentació de SidaStudi, La Vanguardia, Carlos Bosch, Cristina Camps, Zoltan Czibor. Foto de coberta: dos homes homosexuals a la cantonada del carrer del Cid de Barcelona, c. 1932-1934. J. M. Sagarra, ANC

DISSENY I MAQUETACIÓ D'ainagràfic / Aina Pongiluppi Gomila

ELS PRIMERS TRANSFORMISTES

Les dècades de 1920 i 1930 són una època de noves representacions de la masculinitat i la feminitat en els moviments revolucionaris, però també entre la burgesia i l'aristocràcia.

Els primers espectacles de transformisme a la ciutat es desenvolupen als cabarets de La Criolla o el Wu-Li-Chang, on actuen personatges molt reconeguts a l'època, com Mirko, Derkas, Edmond de Bries o Vianor.

Estaba cerca del puerto y del cuartel, y la cáldia orina de millares de soldados habia corroido su chapa de metal. Al constatar su muerte definitiva, las Carolinas con chales, mantillas, trajes de seda y chaquetillas ajustadas acudieron a ella en solemne delegación para depositar un ramo de flores rojas anudado con un crespón de gasa.

Jean Genet, Diari del Lladre

Homes homosexuals i transvestits al c. del Cid, c. 1925-1935. Gabriel Casas. ANC.

Participants al concurs Miss Barri Xino, c. 1930-1935. Fons Brangulí. APV.

Tot i que amb la República la visibilitat de les persones homosexuals i transsexuals va augmentar, també ho van fer les prohibicions. La primera va ser durant el Bienni Negre, amb un intent fallit de tancament de locals: la segona, amb l'entrada de la FAI al Govern el 1936 i la prohibició dels espectacles de transformistes.

EMERGÈNCIA D'UNA SUBCULTURA EN LA CLANDESTINITAT

Malgrat la repressió i la dictadura, el Raval va ser l'espai on en els anys més durs del franquisme van sobreviure molts homosexuals. Al llarg dels anys cinquanta i seixanta, la dictadura no pot evitar la proliferació d'una extensa xarxa de teatres, cabarets, cafès, saïles de cinema i altres locals de trobada entre persones homosexuals i transvestides.

Soldats de la Sisena Flota nord-americana passejant pel barri Xino, 1969. Colita. Archivo Colita.

mouen; per això apareixen al carrer dels Còdols, a pocs metres d'Escudellers.

Cartell del cabaret Gambrinus, anunciant un espectacle de transvestisme.

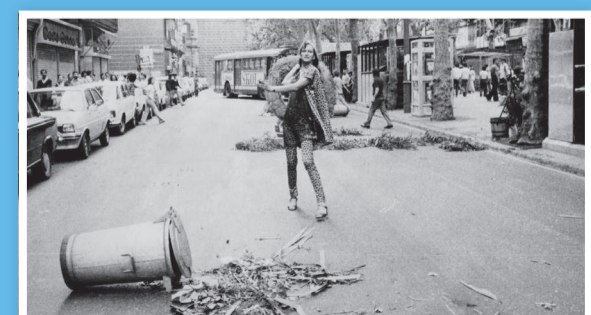
Els llocs de trobada o d'anar a lligar a Barcelona eren els habituals de tota gran ciutat: de primer, els més habituals eren els carrers i, per als qui en podien disposar, els apartaments en els quals s'organitzaven trobades d'amics per a prendre el te o jugar a cartes i que, generalment, acabaven en petites orgies.

Armand de Fluvià, El moviment gai a la clandestinitat del franquisme (1970-1975), pàg. 45.

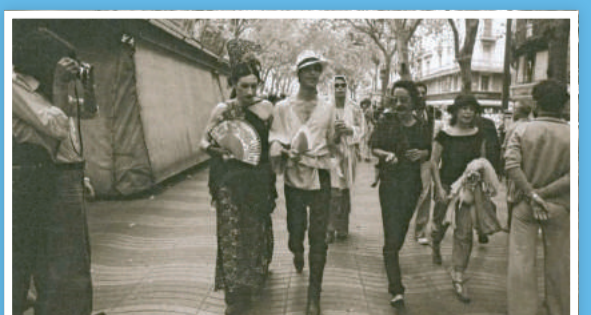
ECLOSÍO DE LA CONTRACULTURA I ELS PRIMERS LOCALS D'AMBIENT

En aquest període emergeix de nou l'escena del transformisme i arriba al seu apogeu. És l'època de l'emergència de la contracultura barcelonina, molt influenciada pels moviments llibertaris i que té un paper clau en la promoció de referents per a l'alliberament sexual i de gènere.

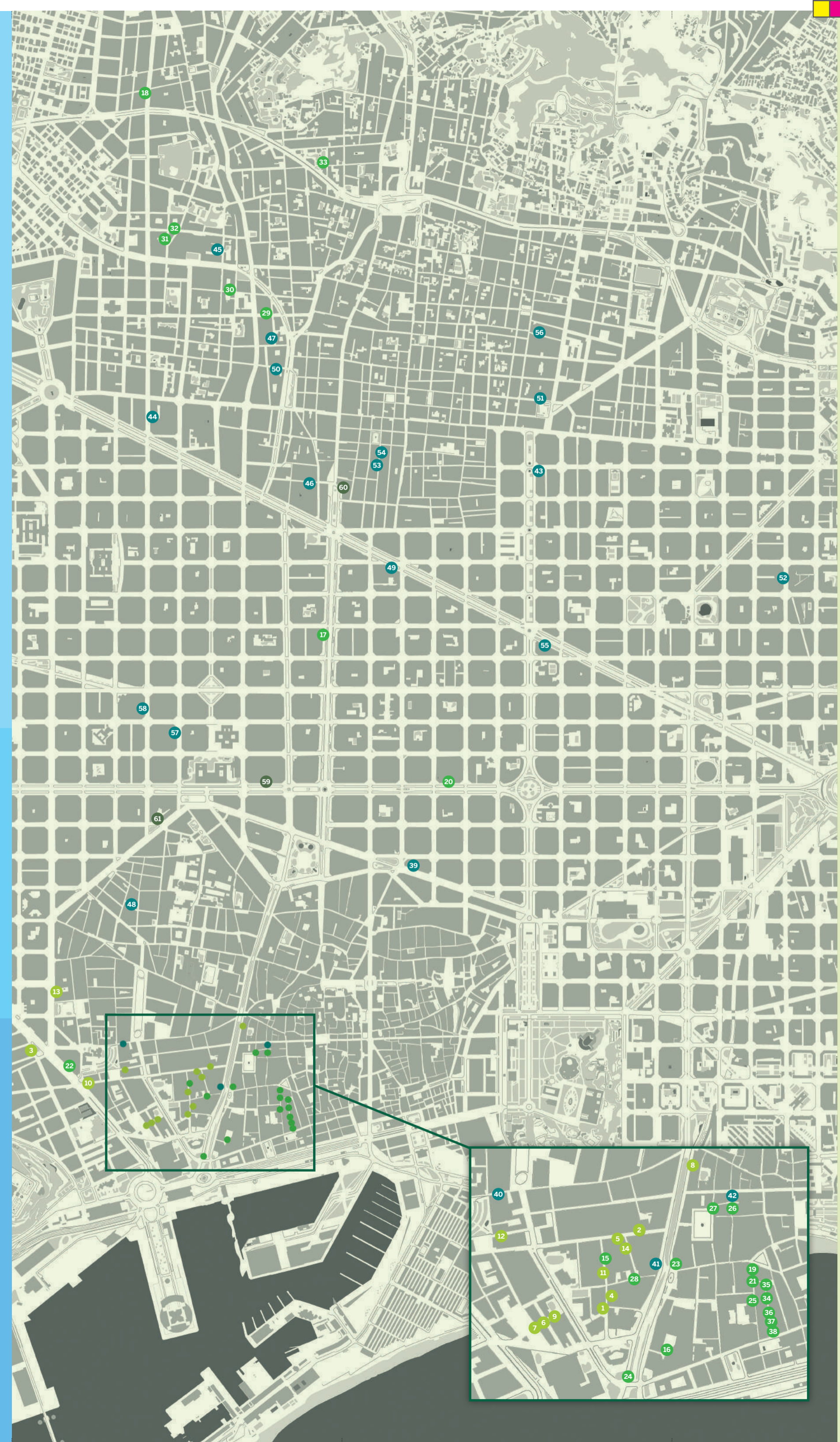
En aquest període emergeix de nou l'escena del transformisme i arriba al seu apogeu. És l'època de l'emergència de la contracultura barcelonina, molt influenciada pels moviments llibertaris i que té un paper clau en la promoció de referents per a l'alliberament sexual i de gènere.

Disturbis en la manifestació per l'alliberament sexual de Barcelona, juny de 1979. Zoltan Czibor. AFB.

Ocaña, Camilo, Nazario i Maite passejant per les Rambles, 1977. Carlos Bosch.

- 1920-1950. PRIMERS ESPAIS D'ESPECTACLES DE TRANSFORMISME 1. Teatro Circo Barcelonés C. de Montserrat, 18 2. Edén Concert C. Nou de la Rambla, 12 3. El Molino C. de Vilà i Vila, 99 4. El Cangrejo C. de Montserrat, 9 5. Celler Bohemi C. Nou de la Rambla, 11 6. Cal Sagristà C. del Cid, 7 7. La Criolla C. del Cid, 10 8. Cafè de l'Òpera La Rambla, 74 9. Cabaret Wu-Li-Chang (abans Cal Sagristà) C. del Cid, 7 10. Atraccione Apollo C. Nou de la Rambla 11. Gran Kursaal C. de Guàrdia, 14 12. Barcelona de Noche C. de Tàpies, 5 13. Riato Rda. de Sant Pau, 34 14. Bodega Bohemia (abans Celler Bohemi) C. de Lancaster, 24

- 1950-1970. ESPAIS DE LLIBERTAT DURANT LA DICTADURA 15. Cabaret Gambrinus C. de Guàrdia, 9 16. Copacabana Pça. de la Banca, 6 17. Drugstore Pg. de Gràcia, 71 18. Bocaccio Boite C. de Muntaner, 505 19. Elefante Blanco C. dels Còdols 20. Elephas Gran Via, 649 21. Ancla Bar C. dels Còdols, 5 22. Cafeteria Lasso Av. del Paral·lel, 70 23. Cosmos La Rambla, 34 24. Jazz Colón Final de la Rambla amb Colom 25. Bambú C. dels Còdols, 14 26. Kike's Bar C. d'en Rauric 27. Bar Texas Pl. Reial, 7 28. Villa Rosa C. de l'Arc del Teatre, 3 29. Spartacus C. dels Madrazo, 30 30. Scotch Club C. de Sant Eusebi, 42 31. Tavern Club C. de Tavern 32. Mito's C. de Descartes, 1-3 33. Patmos C. de Pàdua, 38 34. Nagasaki C. d'en Serra, 11 35. Arco Iris C. de la Rosa 36. Arlequin C. d'en Serra, 10 37. El Rastro C. d'en Serra 38. El Tromio C. d'en Serra

- 1980-1990. ELS PRIMERS BARS D'AMBIENT 39. Camelot Rda. de Sant Pere, 19-21 40. Saló Diana C. de Sant Pau, 85 41. Cúpula Venus La Rambla, 27 42. Sextienda C. d'en Rauric 43. Ramsés C. de Sant Antoni M. Claret / Pg. de Sant Joan 44. Belle Époque C. de Muntaner, 246 45. La Rosa C. de Brusi, 39 46. Member's C. de Sèneca, 3 47. Monroe's Pl. davant de Cardona, 7 48. Daniel's Pl. Cardona, 7 49. New Chaps Av. Diagonal, 365 50. Entiendes C. de Maria Cubi, 5 51. Kiss C. de Bruniquer, 59 52. Cha-Cha C. de los Castillejos, 283 53. Pier Paolo Pub C. de Francisco Giner, 37 54. Boots Bar C. de Francisco Giner, 50 55. La Lluna Av. Diagonal, 323 56. La Nostra Illa C. de Reig i Bonet, 3 57. Satanassa Antro Bar C. d'Aribau, 27 58. Punto BCN C. de Muntaner, 63

- 1990-1990. LES PRIMERS DISCOTEQUES GAIS 59. Arena Gran Via, 593 60. Martin's Pg. de Gràcia, 130 61. Metro C. de Sepúlveda, 185

